

על התשוקה שבכתיבת ספרי ערכים ובפיתוח משחקי ערכים ועל מה שחשוב...לי, לך ולנו

ראיון שנערך עם אבישי לנדאו - נובמבר 2012

שלום אבישי ונעים מאוד,

שאלה: מדוע נושא הערכים הינו נושא כל כך חשוב בחיינו וכיצד ניתן להתמקד?
תשובה: זיהוי "מה שחשוב"...לי, לך ולנו הינו נושא מרכזי בחיינו, בו אנו מתבוננים בדר"כ בצמתיים חשובים בחיינו או בעיתות משבר. אם אנחנו מתנהגים בהלימה גבוהה לערכי הליבה שלנו, הדבר גורם לנו למוטיבציה, שביעות רצון, תחושת שמחה וכיף וחדוות עשייה. לעומת זאת אם ישנו פער גדול בין הדרך בה אנו מנהלים את חיינו לבין ערכי היסוד שלנו והדרך בה היינו רוצים לנהל את חיינו- לאורך זמן הדבר עלול להביא לתסכול, שחיקה, דכדוך, לחץ כרוני העלול לגרום אף לנזקים רפואיים ונפשיים. הדבר נכון כפרטים, בזוגיות, בהורות ובמשפחה וכמובן בעולם העבודה. זו הסיבה שכל כך חשוב היה לנו להתמקד ולפתח מודלים מקצועיים ושורה של כלי אבחון (תוכנת ערכים, שאלוני ערכים ומשחקי ערכים).

שאלה: מיהו שותפך המרכזי המקצועי לעשייה?
תשובה: פרופ' שמעון דולן הינו אחי ושותפי. ממוקם בניכר ומשמש כפרופ' מן המניין באוניברסיטה מאוד נחשבת בעולם, מנהל שם את המכון ל"ארגוני המחר", כתב למעלה מ-51 ספרים, ונשיאה של חברת ייעוץ בינלאומית.

שאלה: מודל: "ניהוג משפחה על פי ערכים" מהו ולמי הוא מיועד?
תשובה: בסקרנותי, פניתי למכון שינוי והצעתי שנפתח ביחד מודל שיעסוק בעולם המשפחה ויקנה להורים העוסקים כיום סט כלים של: מנהיגות הורית, ניהול הורי ובחירת סט ערכים משותפים ויאפשר להם לארגן את חייהם בדרך אפקטיבית ובהנאה.

שאלה: איך הגעת לתחום של פיתוח משחקי ערכים לעולם הטיפוּל, הייעוץ והאימון?
תשובה: "אתה יכול לגלות טוב יותר את אופיו של אדם במשך שעה אחת של משחק מאשר במשך שנה של שירה". זוהי ציטטה של הפילוסוף הידוע אפלטון אותה החלטתי לשים על המשחק החדש כיוון שאני מאוד מתחבר אליה כאדם וכאיש מקצוע.

שאלה: מהם משחקי ערכים?
תשובה: אחלק את תשובתי לשניים ברשותך- החלק הראשון-הסבר "מהבטן"- ציטוט של ילד בן 11 ששיחק עם אחיו ואימו בנוכחותי והגיע לקלף האחרון אותו לקח מהקופה ואמר: "... בדיוק לקלף הזה חיקיתי כל המשחק, אבל את הקלף שאני חייב לזרוק אני לא כל כך רוצה לזרוק, ובטח לא את הקלפים שאספתי לאורך כל המשחק. אז מה אני עושה?"... והוא מסתכל על אימו ועל"י בתחינה. וזהו בעצם שיקוף של החיים: המשחק מכריח אותנו, כמו בחיים האמיתיים, לבחור ולהחליט מה יותר חשוב לנו ממה בתקופה זו או במצב מסוים. החלק השני: הסבר "מהראש"- שכלתני: משחקי ערכים מאפשרים לילדים ולהורים שיח פתוח ואמיתי ממקום של דיאלוג, התבוננות ובעיקר הקשבה זה לזה. המשחק מאפשר להורים להבין טוב יותר את הדברים שבאמת חשובים לילדיהם ולהיפך (כאשר מדובר בילדים יותר בוגרים). המשחק מאפשר לכל משתתף לזהות ולבחור את מה שהכי חשוב לו בתקופה זו של חיי ואם רוצים ניתן בנקל גם לאתר היכן נמצאים הפערים הגדולים ביותר בין הרצוי למצוי ולבנות סביב זה תוכנית לפעולה.
כתיבה מופלאה נוספת אודות המשחק: "... באחד מימי סוף השבוע התכנסנו כל בני המשפחה "לשחק". המשחק אפשר מפגש אינטימי חווייתי שפתח עוד ועוד ערוצי הידברות, הכרות וקרבה בינינו. חשבנו שאנחנו יודעים ומכירים הכול האחד על השני, אך להפתעתנו המשחק זימן עבורנו דיאלוגים חדשים. זו הייתה אחת מאותן שעות קסומות של התכנסות משפחתית בה נוצר איזה ניצוץ אחר, חדש, מרגש, ונצרב בזיכרון הפנימי לעד." -כך ענת קמינסקי, פסיכולוגית זוגית ומשפחתית.

שאלה: מה אמרה על המשחק צופית גרנט?
תשובה: "...אבישי היקר, אני מברכת אתכם על המשחק המופלא שלך ועל הספר המצוין שיצא ומקווה שלא תפסיקו לעולם ליצור... עצם ההתעסקות בשאלות אלו ואחרות כבר מעמתת אותנו עם השאלות הכי ראשוניות והכי בסיסיות שלנו כבני אדם ובדרך כלל גם עם אותן השאלות שלא נשאלות...שלך צופית".

שאלה: זהו משחק מחשב או משחק קופסא?

תשובה: זהו משחק קופסא פשוט וידידותי ובו חוברת הנחיות וקלפים ובהם איור, שם הערך במילה ובמשפט וכלי עזר אותם ניתן להוריד מאתר המשחק.

שאלה: איך משחקים ומי מנצח?

תשובה: ישנן מספר רב של אפשרויות, מותנה במספר המשתתפים, בהרכבם ובמקום בו הם נמצאים. במשחק הבסיסי כל משתתף מקבל מספר קלפים והמשחק מתנהל בדומה למשחק הרמי (Remi). המשתתפים משחקים עם קלפים פתוחים ומשוחחים לאורך כל המשחק על הקלף שקיבלו ועל הקלף שבחרו לזרוק וצריכים לרכז לעצמם את הערכים החשובים להם ביותר. היופי במשחק זה שאין מנצח יחיד אלא כולם מנצחים ויכולים להרוויח מיתר המשחקים משוברים אמיתיים על מה שנחוץ להם, על מה לא כדאי להם לוותר ועוד-ממש "מתת ערכים".

שאלה: איך בכלל הגעת לפיתוח משחקי הערכים?

תשובה: בשנים האחרונות פרשתי מניהול בכיר בתחום ניהול משאבי אנוש בארגונים והקמתי את "חלקת אלוהים הקטנה שלי": המרכז לניהול ואימון על פי ערכים.

שאלה: במה אתה עוסק שם ואיך זה מתקשר לפיתוח משחקי הערכים?

תשובה: אני עוסק בייעוץ ארגוני, באימון עסקי, באימון אישי ובאימון לזוגיות ובאימון משפחתי, מייצג בישראל חברת ייעוץ בינלאומית, עוסק בפיתוח מוצרים ומודלים לאנשי מקצוע, בכתביה בתחום הערכים ובפיתוח משחקי ערכים לעולם ולישראל, כולם בשיתוף פעולה עם גורמים נוספים.

שאלה: מהם המוצרים שפיתחת ואת מי הם משרתים?

תשובה: הספר: "מה שחשוב...באימון / אימון על פי ערכים שהושק בחודש החולף ומיועד גם למנהלים, למורים ולהורים ובעצם לכל אחד מאיתנו, הספר: "מה שחשוב...בארגונים / ניהול על פי ערכים" (המהדורה השלישית) תצא לאור בקרוב שניהם מפרי עטו של עמיתי לפעילות, שותפי ואחי-פרופ' שמעון דולן. בנוסף לכך פיתחתי בשותפות עם מכון שינוי את מודל: "ניהוג משפחה על פי ערכים" וכן ארבעה משחקי ערכים- האחרון שבהם: "מה שחשוב"...משחק ערכים.

שאלה: נשמע גדוש ומרתק. יש עוד תוכניות בקנה?

תשובה: מספר חלומות נותרו עדיין בלתי ממומשים:
האחד - ספר ילדים שיספר סיפור חווייתי אשר לוקח רעיון מרכזי אחד או יותר ממודל הערכים.
השני - פיתוח משחק ערכים לסמארטפון.
השלישי והרביעי: שני ספרים נוספים בעברית מפרי עטו של פרופ' דולן: BEYOND ("מעבר") העוסק במבט אל עבר ארגונים בעולם העתיד, וספר העוסק בעולם הלחצים בעבודה ובמשפחה ובבריאותינו (כולל תוכנה ומשחק).
החמישי- "גן ערכים"- פיתוח קונספט ייחודי להקמת גן ילדים אשר יפעל על פי מתווה המודל ותוך מעורבות גם של הילדים בעיצוב תכני הפעילות.

**ברצוננו להודות לך על נכונותך להתראיין ולהיחשף.
יישר כוח בפעילותך.**